

Ks. prałat dr hab. Andrzej Stanisław Kowalczyk
(20 II 1940 – 20 II 2021)

Andrzej Stanisław Kowalczyk urodził się 20 lutego 1940 r. w Radomsku jako najstarszy z pięciu synów Stanisława i Heleny z domu Połomska. Ochrzczony został dwa dni później w kościele parafialnym pw. św. Lamberta w Radomsku. W domu rodzinnym otrzymał głębokie religijne wychowanie. Szczególną rolę w tym względzie przypisywał swojej babci i rodzicom. W 1942 r. rodzina Kowalczyków przeprowadziła się do Zwierzyńca, w pobliżu Zamościa, zaś w roku 1945 r. do Gdańska, gdzie osiadła we Wrzeszczu. W 1947 r. rozpoczął naukę w szkole powszechnej. Do I Komunii świętej przystąpił 5 czerwca 1949 r. i w tym samym roku otrzymał sakrament bierzmowania z rąk administratora apostolskiego, biskupa Andrzeja Wronki, w parafii pw. Świętego Krzyża w Gdańsku-Wrzeszczu.

Po ukończeniu szkoły powszechnej podjął dalszą edukację w I Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku. W maju 1957 r. zdał egzamin dojrzałości. W swoim życiorysie napisał: „Od dzieciństwa marzeniem moim było zostać kapłanem. Z tą myślą kończyłem gimnazjum. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości miałem wielką ochotę skończyć Wydział Humanistyczny przy Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu, a potem pragnąłem poświęcić się służbie Bożej. Lecz nie miałem szczęścia. Mimo dwukrotnego zdawania egzaminów wstępnych, egzaminów tych nie zdałem. Z kapłaństwa jednakże nie zrezygnowałem. W tymże roku, tj. w roku 1958, zwróciłem się z pokorną prośbą do Biskupiego Seminarium Duchownego w Oliwie o przyjęcie mnie w poczet alumnów, lecz i tym razem nie miałem szczęścia – czułem, że w tym jest doświadczenie Boże. Jesienią tego roku podjąłem się nauczania religii w szkole podstawowej. W ciągu tej pracy wydaje mi się, że powołanie moje jeszcze bardziej się pogłębiło”. W 1959 r. został przyjęty do seminarium duchownego w Gdańsku-Oliwie, gdzie odbył formację do kapłaństwa. Świecenia diakonatu przyjął 28 marca 1965 r. z rąk biskupa Edmunda Nowickiego, zaś święcenia prezbiteratu – 13 czerwca 1965 r. z rąk tego samego biskupa.

Po święceniach został skierowany do pracy w charakterze wikariusza w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej „Gwiazdy Morza” w Sopocie (1965-1966). Następnie podjął studia w Papieskim Uniwersytecie Laterańskim, uzyskując w 1969 r. licencjat teologii, a następnie w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, uzyskując w 1973 r. licencjat nauk biblijnych oraz w Papieskim Uniwersytecie św. Tomasza (Angelicum) w Rzymie, gdzie

w 1974 r. uzyskał stopień doktora teologii na podstawie dysertacji *Marco 9,11-12 in rapporto col mistero del Regno di Dio* napisanej pod kierunkiem o. prof. C. Kearnsa OP.

Po powrocie ze studiów rzymskich był wikariuszem w parafii pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Różańca Świętego w Gdańsku-Przymorzu (1974-1975), w parafii pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Pruszczu Gdańskim (1975-1976) oraz w parafii pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Gdańsku-Wrzeszczu (1976-1977). Następnie pomagał duszpastersko w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Pruszczu Gdańskim (1977-1986) i w parafii pw. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Gdańsku-Brętowie (1986-1993). W latach 1990-1993 pełnił urząd dyrektora Caritas Diecezji Gdańskiej, następnie podjął obowiązki rektora Gdańskiego Archidiecezjalnego Kolegium Teologicznego w Gdańsku, które było filią Akademii Teologii Katolickiej, z której w 1999 r. utworzono Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W tym czasie rezydował w Gdańsku-Oliwie. Od 15 maja 1975 r. był wykładowcą bibliistyki w Wyższym Seminarium Duchownym w Gdańsku-Oliwie. W 1993 r., na podstawie rozprawy *Wpływ typologii oraz tekstów Starego Testamentu na redakcję Ewangelii św. Mateusza*, uzyskał stopień doktora habilitowanego teologii w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W 2008 r. został mianowany diecezjalnym egzorcystą. W latach 1996-2008 pełnił także funkcję cenzora książek religijnych, a w latach 1999-2005 był członkiem Komisji Katechetycznej w Archidiecezji Gdańskiej.

Ksiądz dr hab. Andrzej Kowalczyk był autorem wielu publikacji i artykułów, nie tylko z zakresu bibliistyki. Był propagatorem myśli naukowej o pierwszeństwie chronologicznym Ewangelii według św. Mateusza. Jego autorstwa są między innymi następujące publikacje: *Wpływ typologii i tekstów Starego Testamentu na redakcję Ewangelii św. Mateusza*, Gdańsk 1993, drugie wyd., Pelplin 2004; *Geneza Ewangelii Marka*, Pelplin 2004; *Geneza Ewangelii Łukasza*, Pelplin 2006; *Chrześcijaństwo jako doświadczenie Boga*, Pelplin 2008; *Kurs teologii życia wewnętrznego*, Pelplin 2008; *Problem synoptyczny*, Pelplin 2009; *Ewangelia św. Jana księgą szukających prawdy*, Pelplin 2019; *Św. Marek Ewangelista wielki teolog i ewangelizator*, Pelplin 2019. Był też autorem kilku książek z zakresu duchowości katolickiej: *Europa jakiej nie znasz*, Gdańsk 1996; *Przejście Pana w miasteczku Darłowo*, Gdańsk 1999; *O Maryi do słów Akatysty*, Gdańsk 2002; *Uwierzyć w oczywiste*, Pelplin 2008; *Nadzwyczajne zjawiska w grupach Odnowy w Duchu Świętym*, Pelplin 2013; *Rozeznanie zniewoleń demonicznych, Niepokalanów* 2013. Wydał również autobiograficz-

ny Dziennik 1959-2007, Pelplin 2016 oraz udzielił wywiadu-rzeki do książki Księża bez cenzury, Kraków 2018. Był członkiem Stowarzyszenia Bibliotów Polskich (SBP 161).

Ksiądz prałat Andrzej Kowalczyk znany był również z działalności ewangelizacyjnej i duszpasterskiej. Oprócz pracy wykładowcy w seminarium duchownym zajmował się przez wiele lat katechizacją młodzieży oraz – przez pewien czas – duszpasterstwem akademickim, grupami oazowymi ruchu Światło-Życie, a także czynnie udzielał się w Szkole Nowej Ewangelizacji w Gdańsku. W 1997 r. założył katolicką wspólnotę modlitewno-ewangelizacyjną „Marana tha”, której był wieloletnim moderatorem. W jej ramach organizował „Wieczory Nikodema”, „Kurs Marana tha”, „Różaniec Rodziców”, „Msze św. z modlitwą o dobrą żonę i dobrego męża” oraz „Msze dla singli” w Sopocie. Do rozpoczęcia pandemii w 2020 r. systematycznie egzorcyzmował oraz odprawiał Msze św. z modlitwami wstawienniczymi.

Wśród kapłanów i wiernych cieszył się bardzo dobrą opinią i wielkim szacunkiem. Był człowiekiem ogromnej wrażliwości i skromności, kapłanem gorliwej modlitwy, który wiele godzin spędzał na adoracji Najświętszego Sakramentu. Doceniając długoletnie doświadczenie duszpasterskie, ofiarną formację kapłanów oraz nienaganne życie kapłańskie biskup Tadeusz Gocłowski 2 grudnia 1987 r. mianował księdza Andrzeja Kowalczyka Kanonikiem Honorowym Kapituły Archikatedralnej Gdańskiej, a w 2006 r. papież Benedykt XVI włączył go do grona Kapelanów Honorowych Jego Świątobliwości.

Był aktywny duszpastersko i naukowo również jako kapłan emerytowany. W ostatnim miesiącu życia ks. prałat dr hab. Andrzej Kowalczyk poważnie podupadł na zdrowiu. Zmarł w dniu 81. urodzin, 20 lutego 2021 r. w godzinach przedpołudniowych, w hospicjum św. Józefa w Sopocie. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 25 lutego w archikatedrze i został pochowany w kapłańskim grobowcu na cmentarzu w Gdańsku-Oliwie.

Ks. dr Krzysztof Kinowski, SBP 299

Źródła:

1. Archiwum własne autora.